

Скалацька Олена Віталіївна (Одеса) – докторант кафедри філософії та основ загально гуманітарного знання Одеського торгово-економічного інститут Київського національного торговельно-економічного університету.

ВПЛИВ МОДИ НА ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ СУСПІЛЬСТВА

Мода являє собою неоднозначний і багатогранний феномен, який займає панівну позицію в суспільстві та є відкритим для наукових досліджень у різних галузях суспільствознавчих наук. У цих дослідженнях модою наділяють наступними властивостями: здатністю затверджувати свої ідеї, формувати смаки, диктувати тенденції, викликати інтерес і залежність індивідів від своїх нововведень, впливати на широкі маси населення, їх зовнішній образ і модель поведінки. Сучасні соціальні умови життя індивіда однією з важливих умов для успішності його розвитку висувають необхідність створення позитивного (привабливого) візуального образу, який є семантичним кодом соціальних ролей та особливостей внутрішнього світу індивіда. Однією з важливіших частин цього образу є одяг — матеріальний носій соціально-культурних і духовних позицій індивіда. Варіативність семантики одягу і поведінки індивіда ставить перед філософською наукою багато нових питань стосовно домінування певних ідей, їх творця (дизайнера), постійних змін нововведень, та інші. У цих питаннях розкриваються головні властивості моди, її здатність створювати нововведення на межі повсякденного і театрального, масового та індивідуального, дорогого і недорогого, того, що носить певний код (сенс) і звичайного наслідування, сторомодного і модного, позбавленого смаку і стильного, неохайного і красивого.

Мода не просто стала частиною соціального життя суспільства, вона ґрунтує свої ідеї на соціальних чинниках і впливає у подальшому на соціальні норми поведінки індивідів. Мода урізноманітнює соціальне життя такими явищами, як поради та рекомендації фахівців з практики моди (стилісти, дизайнери, іміджмейкери і інші) з приводу необхідності створення індивідом свого візуального образу. Це, своєю чергою, сприяє не тільки популяризації нових професій, для підготовки яких відкриваються спеціалізовані курси, створюються навчальні матеріали, з'являються телевізійні проекти («Зніміть це негайно», «Модний вирок», «Попелюшка перевантаження»). Таким чином, мода у всіх її проявах захоплює різноманітні верстви населення, розширюючи соціальний простір.

У прагненні зробити зовнішній образ людини більш досконалим і відповідним сучасності мода актуалізує і змагальний елемент. Засоби масової інформації рясніють всілякими конкурсами, в яких визначається найкращий з тих, хто вже зміг створити свій благополучний візуальний і соціальний образ. Це конкурси на визнання найкращого образу, найстильнішого, найсексуальнішого з відомих людей.

Мода змінює не тільки зовнішній образ індивіда, але й стандарти і манеру його поведінки. Наприклад, у сучасному суспільстві широкі верстви населення приєднуються до підтримання ідей вегетаріанства, здорового способу життя, вживання екологічно чистих продуктів, захисту тварин і т.д. У всіх сферах соціального життя ми можемо виявити вплив різноманітних проявів моди. Так, мода спирається на ідеї живопису, кіномистецтва, спорту, туризму, балету, військових дій і революцій, космонавтики, соціально-культурних течій і багатьох інших явищ. Водночас мода збагачує всі ці сфери своїми творами та створеними нею «знаками часу», які дозволяють відстежувати етапи їхнього розвитку.

Наприкінці XIX столітті соціально-цивілізаційні трансформації сприяли демократизації та плюралізму моди, доповненню її новими функціями в суспільстві. Саме візуальний образ, побудова якого повинна відповідати модному коду, простору, стає необхідною вимогою виконання деяких соціальних ролей індивіда, а розвиток промисловості та інформаційні технології прискорили поширення модних тенденцій

та їхній вплив на суспільство. Таким чином, формуються нові соціальні умови, соціальні відносини між індивідами та групами, у межах яких відбувається розвиток, поширення простору моди. Гра «потягу» індивіда та його соціальних ідей та потреб у модних тенденціях, темпоральність інновацій, створюють нові умови соціального простору моди.